

Στρατηγός Μιχαήλ Κωσταράκος
Επίτιμος Αρχηγός Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας
Πρώην Πρόεδρος της Στρατιωτικής Επιτροπής της Ε.Ε.

“Προκλήσεις, απειλές, παραβιάσεις απέναντι στα εξωτερικά σύνορα στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο.”

Ευρωπαϊκό Κέντρο Αριστείας Jean Monnet του ΕΚΠΑ

Αθήνα, 8 Ιουλίου 2020

Κυρίες και Κύριοι, Αγαπητοί φίλοι,

Σας ευχαριστώ για την τιμή που μου κάνατε, προσκαλώντας με να μιλήσω σε αυτή το διαδικτυακό σεμινάριο.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι είμαστε μάρτυρες σημαντικών γεωπολιτικών ανακατατάξεων στην ευρύτερη περιοχή των Ν. και ΝΑ συνόρων της ΕΕ όπως αυτά ορίζονται στο Νότο από την Ισπανία μέχρι την Κύπρο και νοτιοανατολικά από την Κύπρο και την Ελλάδα. Η κατάσταση στην περιοχή ήταν κρίσιμη, δυσχερής και ευμετάβλητη ήδη από τη δεκαετία του 1960 και εκτραχύνθηκε με την τουρκική εισβολή στην Κύπρο το 1974 και την έκτοτε κατοχή κυπριακού εδάφους.

Με την είσοδο της χώρας μας και αργότερα της Κύπρου στην ΕΕ, τα σύνορα των χωρών αυτών (όπως και των λοιπών νότιων χωρών) έγιναν και σύνορα της ΕΕ, και μία έντονη ελπίδα στηριγμένη όμως στην άγνοια δημιουργήθηκε και στις δύο χώρες ότι δηλαδή η ΕΕ θα αναλάμβανε ή έστω θα μετείχε στην υπεράσπιση τους.

Σε όλα αυτά τα λίγο-πολύ γνωστά γεγονότα ήρθαν να προστεθούν και κάποιοι νέοι εξωγενείς παράγοντες που επέτειναν και δυσχέραιναν πολύ περισσότερο την κατάσταση:

Κατ αρχήν, η αποτυχία της «Αραβικής άνοιξης» έξω από τα νότια σύνορα της Ευρώπης, αλλά και η αποτυχία της Αμερικανικής πολιτικής στο Ιράκ που μόνη της δημιούργησε το τρομακτικό Ισλαμικό Κράτος, έφερε εμφύλιους πολέμους, προκάλεσε στρατιωτικές παρεμβάσεις, δημιούργησε ανυπολόγιστες καταστροφές, και σοβαρά μεταναστευτικά κύματα από την Ασία και την Αφρική προς την Ευρώπη.

Συγχρόνως η κλιματική αλλαγή, η δημογραφική έκρηξη στην Αφρική, ο πόλεμος στο Αφγανιστάν αλλά και σε άλλα σημεία της υδρογείου, παράλληλα με την αποτυχία διακυβέρνησης, την πολιτική αστάθεια και τις εμφύλιες φυλετικές ή θρησκευτικές συγκρούσεις σε πολλές απομακρυσμένες χώρες της Ασίας και της Αφρικής, σε συνδυασμό πάντα και με την καλωδιακή τηλεόραση, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και την κινητή τηλεφωνία που «ξύπνησαν τους αφρικανούς και ασιάτες πολίτες», δημιούργησαν νέα και επέτειναν τα ήδη υφιστάμενα μεταναστευτικά κύματα από τη Μέση Ανατολή και τη Βόρειο Αφρική.

Τέλος, η ανακάλυψη ενεργειακών κοιτασμάτων στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου και εντός των ορίων της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης (ΑΟΖ) της Κύπρου αλλά και η έναρξη αδειοδότησης των ερευνών για υδρογονάνθρακες εντός της υποθετικής ΑΟΖ της χώρας μας, εάν και όποτε την ανακηρύξουμε, έδωσε νέα διάσταση στην διένεξη της Τουρκίας με την Κύπρο και την Ελλάδα. Η Τουρκία αποφάσισε μονομερώς – σαν «ο νταής της γειτονιάς» – ότι πρέπει να έχει μερίδιο από τα οποιαδήποτε κέρδη από την εξόρυξη υδρογονανθράκων στην περιοχή.

Παράλληλα με όλα αυτά, και ενώ οι ΗΠΑ με την εσωστρεφή και απρόβλεπτη προσωπική πολιτική του Προέδρου Τράμπ δημιούργησαν ένα τεράστιο κενό ηγεμονίας στην περιοχή, η νέο – οθωμανική Τουρκία του Προέδρου Ερντογάν αποφάσισε να εκμεταλλευτεί την δυσχερή κατάσταση και να αναθεωρήσει προς όφελος της το υφιστάμενο status quo στην ΝΑ και Κεντρική Μεσόγειο, το Αιγαίο και την Βόρειο Αφρική.

Αρχίζοντας από τον αναθεωρητισμό της νέο-οθωμανικής Τουρκίας, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η Τουρκία, είναι μία νέα χώρα που ιδρύθηκε το 1923 από τις στάχτες της διαλυμένης από τον Α΄ΠΠ πολυεθνικής Οθωμανικής Αυτοκρατο-

ρίας. Ο ηγέτης των Τούρκων Μουσταφά Κεμάλ, ήταν τόσο πεισμένος και ευχάριστα αιφνιδιασμένος από την αναπάντεχη και ανέλπιστα νίκη του τον Αύγουστο του 1922 στο Αφιόν Καραχισάρ και βιαζόταν τόσο πολύ να οριοθετήσει θεσμικά την νέα Τουρκία που υπέγραψε γρήγορα την Συνθήκη της Λωζάννης καθορίζοντας τα σύνορα της νέας Τουρκίας. Ένας έμπειρος και απειλητικός Βενιζέλος με αέρα νικητή αν και ηττημένος και έχοντας την Στρατιά της Θράκης ετοιμοπόλεμη, εξασφάλισε για την Ελλάδα τα νησιά του Αιγαίου και καταδίκασε την Τουρκία σε ένα ασφυκτικό στρατηγικό εναγκαλισμό.

Οι Τούρκοι κατάλαβαν το στρατηγικό τους λάθος μετά το θάνατο του Κεμάλ στη δεκαετία του 1930 και έκτοτε προσπαθούν να απαλλαγούν από τον ελληνικό στρατηγικό εναγκαλισμό, χωρίς όμως επιτυχία.

Η εμφάνιση του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν στην Τουρκική πολιτική σκηνή, γέννησε στην Ελλάδα μεγάλες ελπίδες συνεννόησης και συνύπαρξης με την Τουρκία. Από το 2002 που κέρδισε τις εκλογές με το Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης-ΑΚΡ συνεχίζει να κυβερνά την Τουρκία εναλλάξ από τη θέση του Πρωθυπουργού και του Προέδρου. Η ευρωπαϊκή προοπτική αποτέλεσε αρχικό του στόχο που όμως στην πορεία εγκαταλείφθηκε και σύντομα άρχισε μια φιλόδοξη αναθεωρητική πορεία με ισλαμικό, προσανατολισμό και μεγάλες γεωπολιτικές φιλοδοξίες. Υπήρξε ο κυριότερος εκφραστής του λεγόμενου «Πολιτικού Ισλάμ» μίας Ισλαμικού χαρακτήρα δημοκρατίας με δυτικά χαρακτηριστικά, ανθρώπινα δικαιώματα και πολιτικές ελευθερίες. Μόνο που το «Πολιτικό Ισλάμ» δεν υπάρχει σαν τελική μορφή πολιτεύματος. Πρόκειται απλά για ένα πολιτικό «όχημα» που σταδιακά και καλυμμένα οδηγεί τελικά στον Ισλαμισμό. Ακόμα και ο Ερντογάν απροκάλυπτα το εγκατέλειψε.

Το 2016 αντιμετώπισε ένα πολύνεκρο πραξικόπημα πιθανόν οργανωμένο από τους γκιουλενιστές, και κατά τη γνώμη του ιδίου του Ερντογάν από τους Αμερικανούς, πού έκτοτε (πλην Προέδρου Τραμπ που ήταν αμέτοχος) έγιναν οι χειρότεροι εχθροί του και τους αντιμετωπίζει σαν τέτοιους. Σταδιακά ίσως και για λόγους υγείας, πέρασε σε μια κατάσταση που κάποιοι διεθνολόγοι προσδιορίζουν σαν «ανασφαλή αυτοπεποίθηση» που τον μετέβαλλε, αν όχι σε απρόβλεπτο, τουλάχιστον σε αστάθμητο παράγοντα στην περιοχή. Η έλευση του Προέδρου Τράμπ και η προσωπική διπλωματία και το προσωπικό του συμφέρον, δη-

μιούργησαν μία στενή προσωπική σχέση με τον Ερντογάν, την οποία αυτός προσπαθεί να εκμεταλλευτεί στο έπακρο.

Σε κάθε περίπτωση, είναι εμφανής η επιθυμία του Ερντογάν να αναδειχθεί σε πατέρα των Τούρκων το 2023 – τα 100 χρόνια της Τούρκικης δημοκρατίας – αντικαθιστώντας τον Κεμάλ Ατατούρκ στη σειρά του Γκρίζου Λύκου, του Αλπ Αρσλάν, του Μωάμεθ του Πορθητή και του Σουλεϊμάν του Μεγαλοπρεπή.

Γι' αυτό και έφερε στο προσκήνιο τον Εθνικό όρκο, μία διακήρυξη έξη σημείων από το τελευταίο οθωμανικό κοινοβούλιο στις αρχές του 1920 με το οποίο έθεταν τα σύνορα της μελλοντικής τουρκικής δημοκρατίας βασιζόμενοι στα σύνορα της ηττημένης Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Άρχισε, με βάση αυτόν τον νέο-οθωμανισμό, να σχεδιάζει και να υλοποιεί μία ξεχωριστή επεκτατική πολιτική για την Τουρκία.

Η «Γαλάζια Πατρίδα» είναι το νέο αφήγημα αυτού του μεγαλοϊδεατισμού, που στοχοποιεί για κατοχή, προσάρτηση ή επιρροή μία έκταση 462.000 τετραγωνικών χιλιομέτρων που καλύπτουν περιοχές και την υφαλοκρηπίδα της Ελλάδος και άλλων γειτονικών χωρών που όμως στο μεγαλύτερο τμήμα του αποτελεί ευρωπαϊκό έδαφος. Επιπλέον, διακηρύσσει την απόλυτη άρνηση της υφαλοκρηπίδας των νησιών, την αναγκαστική συνδιαχείριση στο υπόλοιπο Αιγαίο και τον αποκλειστικό έλεγχο όλων των τεράστιας γεωπολιτικής σημασίας θαλάσσιων γραμμών συγκοινωνιών που διέρχονται από το Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο (από και προς τη διώρυγα του Σουέζ για την Ασία και την Αφρική). Με αυτόν τον τρόπο, εξουδετερώνεται η γεωπολιτική αξία της Κρήτης και της Κύπρου, των δύο αβύθιστων αεροπλανοφόρων στη διάθεση της Δύσης στην Ανατολική Μεσόγειο και ελέγχονται οι γραμμές θαλασσίων συγκοινωνιών, δηλαδή οι εμπορικοί δρόμοι που ανεφοδιάζουν την Ευρώπη από τη θάλασσα. Συγχρόνως, ελέγχεται και ο δεύτερος μεταναστευτικός δρόμος από τη Β. Αφρική προς την Ευρώπη με ανυπολόγιστες πολιτικές συνέπειες. Δεν θα πρέπει να παραβλέπουμε ότι το 30% της εμπορικής διακίνησης προς την Ευρώπη γίνεται από τη θάλασσα. Παράλληλα, περνάει υπό τουρκικό έλεγχο ένα, εγγύς προς την Ευρώπη, σημαντικό τμήμα του κινεζικού Σχεδίου «One Belt, One Road» που συνιστά το κινεζικό γεωπολιτικό αφήγημα και αφορά στην παγκόσμια επέκταση των κινεζικών εμπορικών και στρατηγικών δραστηριοτήτων και συμφερόντων.

Στην πραγματικότητα λοιπόν, η «Γαλάζια Πατρίδα» προσδιορίζει το μεγιστοποιημένο πλαίσιο των τουρκικών διαπραγματευτικών διεκδικήσεων και επιδιώκει να προσαρτήσει ευρωπαϊκό έδαφος και να ελέγξει ευρωπαϊκές θαλάσσιες γραμμές συγκοινωνιών. Αυτά θέλουν, αυτά απαιτούν από την Ελλάδα και την Ευρώπη σε κάθε διαπραγμάτευση και θα απαιτούν για τα επόμενα χρόνια. Γι' αυτά θα «ενημερώνουν» διαρκώς τη διεθνή κοινότητα, αυτά θα διδάσκουν στα σχολεία τους, και τελικά αν δοθεί η ευκαιρία αυτά θα διεκδικήσουν με τη λόγχη. Το σχέδιο έχει ήδη μπει σε εφαρμογή. Ήδη μετά την ανακοίνωση προς το εσωτερικό τους και την Ελλάδα, το ανακοίνωσαν στην ΕΕ και κοινοποίησαν μία πιο συγκεκριμένη αλλά και μεγιστοποιημένη παραλλαγή της με επιστολή προς τα Ηνωμένα Έθνη, διεκδικώντας ελληνικά νησιά και υφαλοκρηπίδα, αμφισβητώντας κατ' ουσία την ευρωπαϊκή κυριαρχία στην περιοχή αλλά και τα ευρωπαϊκά κυριαρχικά δικαιώματα. Η υπογραφή της τουρκολιβυκής «συμφωνίας», υπακούει απόλυτα στο σχεδιασμό αυτό.

Γιατί όμως αυτή η επεκτατικότητα στο θαλάσσιο χώρο; Η Τουρκία διαπίστωσε ήδη από το 1996 με τον τότε Αρχηγό ΓΕΝ Ναύαρχο Ερκαγιά, που πρώτος διατύπωσε αυτές τις θέσεις, ότι δεν είναι δυνατόν να διεκδικήσει ρόλο περιφερειακής δύναμης χωρίς να διεκδικήσει τον έλεγχο των θαλάσσιων γραμμών - συγκοινωνιών και του υποθαλάσσιου ενεργειακού πλούτου. Το αν αυτό θα παραβίαζε σύνορα ή κυριαρχικά δικαιώματα και θα την έφερνε σε αντιπαράθεση με την ΕΕ και την Ελλάδα ή τους άλλους θαλάσσιους γείτονες, αυτό θα αντιμετωπιζόταν με πολλαπλασιασμό της ναυτικής της ισχύος. Η Τουρκία δεν μπορεί να είναι φυλακισμένη μέσα στα χωρικά της ύδατα. Οι Οθωμανοί άρχισαν να παρακμάζουν όταν έχασαν τη θαλάσσια κυριαρχία και κάθε ήττα τους είχε και μία ναυτική αδυναμία ή καταστροφή. Και η Τουρκία άρχισε έκτοτε τη δημιουργία ναυτικών δυνατοτήτων για την αποκατάσταση ναυτικής ισχύος που θα την έφερνε στο προσκήνιο ως μία περιφερειακή ναυτική δύναμη. Το αφήγημα της «Γαλάζιας Πατρίδας» είναι ακριβώς η περιγραφή της επιστροφής των Τούρκων στη διεκδίκηση του ελέγχου των θαλασσιών γραμμών - συγκοινωνιών στη Μεσόγειο, στη συμμετοχή με τουρκικούς όρους στο μοίρασμα του θαλάσσιου πλούτου και στη δυναμική άρση του ελληνικού στρατηγικού εναγκαλισμού στο Αιγαίο.

Για τον σκοπό αυτό, η Τουρκία έχει εργαλειοποιήσει όλες τις δυνατότητες που διαθέτει. Είναι γνωστός ο κανόνας των εργαλείων της Άγκυρας για την επέκταση της επιρροής της σε ολόκληρο τον κόσμο: τα περίφημα τρία **m** – migration,

military, mosques (μετανάστευση, ένοπλες δυνάμεις, τζαμιά). Με αυτά τα τρία όπλα-εργαλεία διεξάγει ξεκάθαρες υβριδικές επιχειρήσεις που αποβλέπουν στην κάμψη του αντιπάλου και τον εξαναγκασμό του να υποταχθεί στις απαιτήσεις της τουρκικής πολιτικής.

Τα γεγονότα στον Έβρο το τριήμερο της Καθαρής Δευτέρας, όταν χιλιάδες πρόσφυγες και μετανάστες ενθαρρύνθηκαν, βοηθήθηκαν ή και εξαναγκάστηκαν να προσπαθήσουν να εισέλθουν στην Ελλάδα αποτέλεσαν το πιο ξεκάθαρο παράδειγμα αυτών των υβριδικών επιχειρήσεων. Η Ελλάδα απώθησε την υβριδική εισβολή και ήταν η πρώτη φορά που η Ευρώπη συμπαραστάθηκε ανοικτά πολιτικά και οικονομικά στην Ελλάδα.

Με αυτό τον τρόπο, ο Ερντογάν προχωρεί ομορτοουνιστικά και με υψηλό ρίσκο, ακολουθώντας μακροπρόθεσμους στρατηγικούς στόχους, έτοιμος πάντα να εκμεταλλευτεί την αμερικανική διπλωματική αμηχανία αλλά και τον ευρωπαϊκό στρουθοκαμηλισμό που θεωρεί ότι με πιστώσεις και αγορές θα αντιμετωπίσει τα προβλήματα ισχύος και επιρροής. Θα πρέπει να γίνει ξεκάθαρο όμως ότι ο Ερντογάν δεν έχει μία ξεκάθαρη ολοκληρωμένη στρατηγική εθνικής εμβέλειας αλλά πορεύεται με ομορτοουνισμό και αλαζονεία στηριγμένος στην παρόρμηση και κατά τη γνώμη του «στον Θεό και στο πεπρωμένο». Επιδιώκει μία επέκταση της τουρκικής ισχύος σε ολόκληρη την περιοχή, όπου, όπως ο ίδιος λέει «βρίσκονταν παλαιότερα οι πρόγονοί μας» ή «ήταν παλιά βιλαέτι μας», δηλαδή σε μια περιοχή της πρώην Οθωμανικής αυτοκρατορίας, που περιλαμβάνει ολόκληρη την Εγγύς Ανατολή, τη Βόρεια Αφρική καθώς και τα δυτικά Βαλκάνια.

Στη Λιβύη αναλαμβάνει άλλο ένα υψηλό ρίσκο: αν καταφέρει ο Σαρράτζ που τον στηρίζουν τα ΗΕ, η ΕΕ και η Ιταλία, να επικρατήσει στη Λιβύη με τουρκική βοήθεια, τότε ο Ερντογάν θα έχει πετύχει ένα πραγματικό κατόρθωμα βάζοντας ξαφνικά και γρήγορα πόδι στη Λιβύη σαν κυρίαρχη ή «εγγυήτρια» δύναμη καθιστώντας τη Λιβύη υποτελές κράτος και κυριαρχώντας στην πλούσια ενεργειακή υποδομή της χώρας αλλά και στον δεύτερο μεταναστευτικό δρόμο προς την ΕΕ. Οι τελευταίες εξελίξεις δείχνουν ότι ο Ερντογάν έχει προχωρήσει ακόμα περισσότερο και έχει αποκτήσει επιπλέον πλεονέκτημα ενεργώντας σαν πληρεξούσιος, αν όχι των ΗΠΑ, τουλάχιστον του Πρόεδρου Τράμπ στην περιοχή. Η ανάδυση της σαν την κυρίαρχη περιφερειακή δύναμη με τις ευλογίες των ΗΠΑ δι-

νει μία αυξημένη ισχύ στην Τουρκία και κάνει όλους τους λοιπούς περιφερειακούς παίκτες όπως η Αίγυπτος, η Ιταλία, ακόμη και το Ισραήλ, η Γαλλία και το ΝΑΤΟ, αλλά και τις μικρότερες χώρες να είναι επιφυλακτικές και προσεκτικές απέναντι στη Τουρκία, μειώνοντας σε πρώτη φάση την υποστήριξη τους προς την Ελλάδα σε επίπεδα επιδεικτικά μελλοντικής αναθεώρησης.

Η Ιταλία που με τη βοήθεια της ΕΕ και των κονδυλίων και της πολιτικής υποστήριξης που αυτή παρείχε αφειδώς και με την στήριξη της πρώην Υπατης εκπροσώπου της ΕΕ Φεντερίκας Μογκερίνι, είχε μέχρι πρότινος τον απόλυτο έλεγχο της κυβέρνησης Σάρρατζ, είδε όμως την επένδυση και την επιρροή της να χάνεται προς όφελος των Τούρκων και προσπαθεί να ανακτήσει τον ρόλο της.

Η Γαλλία έχει σοβαρά ενοχληθεί από την ανεπιθύμητη παρουσία της Τουρκίας στη Βόρεια Αφρική και την Κεντρική Μεσόγειο και σε αυτό που θεωρεί ζώνη επιρροής της, καθώς και από την τουρκική προκλητικότητα και επιθετικότητα και αντιδρά με επιθετικά κλιμακούμενες δηλώσεις προς την Τουρκία, το ΝΑΤΟ, χωρίς μέχρι τώρα ουσιαστικό αποτέλεσμα.

Παρόλο που η Ρωσία αποτελούσε πάντα στρατηγικό αντίπαλο της Τουρκίας, το τελευταίο διάστημα, αμέσως μετά το πραξικόπημα γινόμαστε μάρτυρες μίας πρόσκαιρης τακτικής συμμαχίας σε κάποιους τομείς και μίας ρευστής αντιπαλότητας σε άλλους. Στις σχέσεις με την Τουρκία δείχνουν μια αξιοζήλευτη τακτική ευελιξία της οποίας η Λιβύη αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα.

Η ΕΕ ανέλαβε πολύ συγκεκριμένο ρόλο και υιοθέτησε τον Ιούνιο 2016 την καινούρια στρατηγική ασφαλείας της, υπό τον τίτλο European Union Global Strategy - EUGS. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία δεδομένου ότι η Ένωση δεν είναι στρατιωτικού χαρακτήρα οργανισμός, όπως είναι το ΝΑΤΟ, ούτε είναι αμυντική Συμμαχία. Αντίθετα, η στρατιωτική της ισχύς, η Σκληρή της Ισχύς, είναι ένα μικρό κλάσμα της συνολικής Έξυπνης Ισχύος, αποτελώντας ένα εργαλείο στην εργαλειοθήκη της πολιτικής της Ολοκληρωμένης Προσέγγισης που εφαρμόζει.

Σε κάθε περίπτωση όμως η προστασία των πολιτών της ΕΕ αποτελεί στρατηγική προτεραιότητα της Ένωσης και προσπαθεί να την υλοποιήσει. Στην προστασία των πολιτών εντάσσεται και η φύλαξη των συνόρων, μόνο που αυτό δεν

είναι στρατιωτικό θέμα για την ΕΕ. Είναι θέμα των υπηρεσιών επιβολής του νόμου, αστυνομίας, Συνοριοφυλακής, χωροφυλακής, ακτοφυλακής, τελωνειακής αστυνομίας, αντιτρομοκρατικής υπηρεσίας κλπ.

Η πλέον προβεβλημένη και οικεία σε εμάς ευρωπαϊκή συνοριακή υπηρεσία είναι η FRONTEX, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Φύλαξης των Εξωτερικών Συνόρων, όπως προκύπτει και από το όνομά της (*από τη γαλλική φράση: "Frontières extérieures"*). Η Υπηρεσία αυτή έχει ευθύνη απέναντι στην ΕΕ, γιατί η ευθύνη αυτών καθ'αυτών των συνόρων αποτελεί εθνική ευθύνη ως σχετιζόμενη με την εθνική κυριαρχία, και οι διεθνείς οργανισμοί έχουν μόνο υποστηρικτικό ρόλο. Σύμφωνα αναμένεται η αναβάθμιση της υπηρεσίας και ο μετασχηματισμός της σε Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, με το ίδιο όνομα.

Η ΕΕ υπό την πίεση της Ελλάδος αλλά και άλλων παρακτίων εταίρων αποφάσισε να ενεργοποιήσει πρόσφατα μία ναυτική επιχείρηση με την επωνυμία IRINI, διάδοχο της πρόσφατα κατηργημένης ναυτικής επιχείρησης SOPHIA με σκοπό να επιβάλλει το εμπάργκο όπλων και να εμποδίσει το λαθρεμπόριο καυσίμων και να ελέγξει τις μεταναστευτικές ροές. Το μικρό χρονικό διάστημα από την έναρξη της επιχείρησης δεν επιτρέπει την αξιολόγηση της.

Επιστρέφοντας στην ελληνοτουρκική αντιπαράθεση, είναι πλέον αποδεκτό από όλους, ότι η Τουρκία επιδιώκει μία συνδιαχείριση στο Αιγαίο που υλοποιείται ουσιαστικά με την προσπάθεια για μοίρασμα της περιοχής σε δύο μέρη με βάση τον 25° Μεσημβρινό.

Είναι χρήσιμο να υπενθυμίσουμε ότι η μοναδική αναγνωρισμένη ελληνοτουρκική διαφορά σύμφωνα με την πάγια ελληνική θέση, είναι η οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας μεταξύ των δύο χωρών, μία διαφορά η οποία χρονολογείται από το 1973. Αυτό έχει αναπροσαρμοσθεί πρόσφατα σε οριοθέτηση των θαλασίων ζωνών για να συμπεριλάβει την ΑΟΖ. Οτιδήποτε άλλο, αποτελεί μονομερή και αυθαίρετη διεκδίκηση από μέρους της Τουρκίας.

Είναι βέβαιο ότι η Τουρκία στο άμεσο μέλλον θα συνεχίσει με όλα τα μέσα την ισχυροποίηση του ρόλου της, ακόμα και σε παράβαση των όσων συζητήθηκαν και συμφωνήθηκαν άτυπα. Η Άγκυρα παράλληλα με το αποτύπωμα επιρρο-

ής της στην Κεντρική Μεσόγειο, θα συνεχίσει τις προσπάθειες της για κατοχύρωση κυριαρχικών δικαιωμάτων σε βάρος μας, αμφισβητώντας την υφαλοκρηπίδα των νησιών και επιδιώκοντας να αφήσει μόνιμα την Ελλάδα και την Κύπρο όπως επιδιώκει πάντα, με δυο μόνο επιλογές: Κρίση και θερμό επεισόδιο με αναμέτρηση με τις ισχυρές ένοπλες δυνάμεις της ή συμφωνία με τα τετελεσμένα που ήδη θα έχει δημιουργήσει.

Θα πρέπει να καταλάβουμε ότι οι Τούρκοι δεν είναι συναινετικοί. Ο πολιτισμός τους και η νοοτροπία τους δεν έχουν τις ρίζες τους στον διαφωτισμό, στον ελληνορωμαϊκό πολιτισμό, τη χριστιανική παράδοση και τον ουμανισμό. Ο πολιτικός πολιτισμός τους δεν βασίζεται στη συναίνεση, τον διάλογο και τη διαπραγμάτευση. Δεν επιθυμούν συνεννόηση και λύσεις αμοιβαίου κέρδους. Είναι συγκρουσιακοί, αναγνωρίζουν τη βία σαν επιλογή δράσης και είναι έτοιμοι πάντα να καταφύγουν σε αυτή, και αν και διαπραγματεύονται με λογική παζαριού, αντιλαμβάνονται όλες τις διενέξεις σαν παίγνια μηδενικού αθροίσματος.

Μη λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω δυστυχώς, ο κατευνασμός της Τουρκίας αποτέλεσε τα τελευταία χρόνια μία επιλογή των ελληνικών κυβερνήσεων. Ο Henry Kissinger έχει δηλώσει για τον κατευνασμό ότι *«Στις περιπτώσεις όπου ο "κατευνασμός", δεν χρησιμοποιείται σαν πρόσχημα για να κερδίσει κανείς χρόνο, αποτελεί ένδειξη ανικανότητας να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά μια πολιτική απεριορίστων στόχων»*. Αυτή ακριβώς την πολιτική απεριορίστων στόχων αντιμετωπίζουμε. Στην περίπτωση των ελληνο-τουρκικών σχέσεων, ο κατευνασμός προφανώς απέτυχε, και το δέλεαρ μίας ευρωπαϊκής προοπτικής δεν λειτουργεί πλέον. Οφείλουμε να δούμε το μέλλον με καθαρή ματιά, αυτοπεποίθηση και αποφασιστικότητα και να πάρουμε αποφάσεις.

Η αντίδρασή μας ως κράτος στην τουρκική αναθεωρητικότητα κατά τη γνώμη μου οφείλει να κινείται σε δύο **μη** παράλληλα επίπεδα:

Το πρώτο είναι το στρατιωτικό, με την διατήρηση ικανής αποτρεπτικής ισχύος και την αξιόπιστη προβολή της για την αποφυγή δημιουργίας τετελεσμένων. Θα υπενθυμίσω εδώ ότι το δόγμα μας είναι αποτρεπτικό- αμυντικό.

Το δεύτερο επίπεδο είναι το διπλωματικό, με την προβολή των γεγονότων και την προσπάθεια δημιουργίας ευνοϊκού προς εμάς διεθνούς κλίματος το οποίο θα αναγκάσει την Τουρκία να μεταβάλει στάση, ή να υποχωρεί κατά περίπτωση σταθμίζοντας τις συνέπειες.

Και τα δυο επίπεδα όμως θα πρέπει να είναι αλληλοτροφοδοτούμενα, αλληλοσυμπληρούμενα και σε αγαστή συνεργασία και συγχρονισμό μεταξύ τους και να υπακούουν και να εξυπηρετούν ένα κοινό εθνικό αφήγημα. Ένα αφήγημα που θα περιγράφει επακριβώς τα όρια των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων και με ξεκάθαρες κόκκινες γραμμές θα εξηγεί στη διεθνή κοινότητα ότι δεν θα ανεχθούμε παραβιάσεις τους. Σε απλά ελληνικά, να διατυπώσουμε με σαφήνεια τι θα συμβεί σε όποιον παραβιάσει αυτά τα όρια. Χωρίς απειλές και χωρίς να απευθύνεται σε κανένα γείτονα. Ξεκάθαρο όμως σε όλους. Δεν ξέρω αν γεωγραφικές συντεταγμένες θα δηλωθούν επίσημα στον ΟΗΕ. Αυτό είναι κάτι που θα το αποφασίσει το ΥΠΕΞ. Αρκεί να έχει κοινοποιηθεί με κάποιο τρόπο, ίσως άτυπα, σε όλους τους γείτονες καθώς και στις Ένοπλες Δυνάμεις έτσι ώστε να ξέρουν ξεκάθαρα πλέον τι υπερασπίζονται και τι πρέπει σε κάθε περίπτωση να παραμείνει ελληνικό. Το εξαψήφιο νούμερο της έκτασης της ελληνικής επικράτειας και ο αριθμός των νησιών είναι γνωστά και απολύτως συγκεκριμένα. Δεν έχει σημασία αν οι Τούρκοι ή άλλοι γείτονες αμφισβητούν αυτή την οριοθέτηση. Και εμείς αμφισβητούμε συμφωνίες που έχουν συνάψει με άλλους στην περιοχή. Θα πρέπει απλώς να ξέρουν τα όρια μέσα από τα οποία θα συναντήσουν την δυναμική - όχι υποχρεωτικά στρατιωτική - αντίδραση μας. Το ενδεχόμενο ερευνών και γεωτρήσεων ξένων χωρών σε περιοχές που μεταξύ μας σιωπηλά θεωρούμε δικές μας ή καθημερινών υπερπτήσεων εχθρικών αεροσκαφών πάνω από τα κεφάλια των πολιτών μας που υποτίθεται εμείς οι ΕΔ υπερασπίζουμε, δεν μας τιμά σαν χώρα που θέλει να θεωρείται κυρίαρχη και ανεξάρτητη.

Θέλω να ονομάζω το αφήγημα αυτό «Το κράτος της θάλασσας» δηλαδή «Η θαλάσσια κυριαρχία» στηριγμένο στη Θουκυδίδεια απόδοση του ρητού «μέγα το της θαλάσσης κράτος», δηλαδή, ότι είναι μεγάλο πράγμα η κυριαρχία στη θάλασσα. Και αυτό πρέπει να είναι το ελληνικό αφήγημα, το αντίστοιχο της τουρκικής «Γαλάζιας Πατρίδας».

Όχι όμως μόνο οριοθετήσεις και απαγορευμένες ενέργειες. Σε αυτό το αφήγημα πρέπει να ξεκαθαρίσουμε προς όλους, αλλά πρώτα-πρώτα στους ίδιους τους εαυτούς μας, αν επιθυμούμε ή όχι να αυξήσουμε τα χωρικά μας ύδατα σε 10 ή 12 νμ, αν σχεδιάζουμε να ευθυγραμμίσουμε τον εναέριο με τον θαλάσσιο εθνικό μας χώρο, αν αξίζει να ενδώσουμε στις πονηρές κωλυσιεργίες των Αιγυπτίων, αν πρόκειται να αποδεχθούμε ή όχι τμηματική ΑΟΖ, αν τα νησιά μας είναι ολότελα δικά μας ή σύμφωνα με τον νέο όρο «επήρεια» ανήκουν και λίγο σε άλλους καθώς και αν και τότε θα συμφωνήσουμε για την ΑΟΖ με την Κύπρο. Θα πρέπει επίσης να αποφασίσουμε αν η Κύπρος «κείται μακρά» ή αν θέλουμε - και εμείς και οι Κύπριοι - ένα Ενιαίο Αμυντικό Χώρο. Τέλος θα πρέπει να ξεκαθαρίσουμε στους υπεύθυνους και της χώρας μας αλλά και στη διεθνή κοινότητα το αν θα ανεχθούμε να διαπραγματευόμαστε με τις διαδικασίες του παζαριού της Καισάρειας, όπως υπερηφανευόταν ότι κάνει ο Νταβούτογλου σαν Τούρκος ΥΠΕΞ, ή αν θα διαπραγματευθούμε σαν κυρίαρχο ευρωπαϊκό κράτος με τις ξεκάθαρες μη διαπραγματεύσιμες τιμές και διαδικασίες ενός σύγχρονου ευρωπαϊκού super market όπου όλα όσα θέλεις να αποκτήσεις, έχουν προσδιορισμένη αξία και τιμή και οι παραβάτες διώκονται. Απαντώντας σε όλα αυτά τα ερωτήματα και προσδιορίζοντας όλα αυτά τα «όρια», «Το κράτος της θάλασσας» πρέπει να γίνει η συμφωνημένη, αμετακίνητη, μη διαπραγματεύσιμη και ξεκάθαρη στρατηγική μας στην ασταθή περιοχή της Αν. Μεσογείου, έχοντας διαρκώς στο μυαλό μας τη ρήση του Σουν Τσού ότι «Τακτική χωρίς Στρατηγική είναι απλώς θόρυβος πριν από την ήττα».

Το αφήγημα αυτό πρέπει να αποτελέσει επίσης την βάση για την οργάνωση, τη διάταξη και τα εξοπλιστικά προγράμματα των ΕΔ. Η οργάνωσή μας πρέπει να συμπληρωθεί όπου έχει ελλείψεις, με απόλυτη προτεραιότητα στον ευρύτερο νησιωτικό χώρο του Αιγαίου και τις δυνάμεις όλων των κλάδων των ΕΔ που ενεργούν και αναπτύσσονται σε αυτό, με προτεραιότητα στις αεροναυτικές μας δυνατότητες (Στόλος και ΠΑ) και στις αεροκίνητες δυνάμεις του ΣΞ. Η διάταξη μας, και αυτό έχει αποφασισθεί από τη Βουλή των Ελλήνων από το 2013 χωρίς όμως να υλοποιηθεί, με μια πρωτοφανή ποινικού επιπέδου παράβαση εντολών από τις ενδιάμεσες πολιτικοστρατιωτικές ηγεσίες, πρέπει να μετακινηθεί προς τα Νότια και Νοτιοανατολικά με ένα σαφή προσανατολισμό αλλά και δυνατότητες ε-

πέμβασης προς την Ανατολική Μεσόγειο. Τέλος τα εξοπλιστικά μας προγράμματα πρέπει να αποβλέπουν στην απόκτηση αυτών των αεροναυτικών και αερομεταφερόμενων δυνατοτήτων, που θα επιτρέψουν στη χώρα να κυριαρχεί στο Αιγαίο και να επεμβαίνει αποτελεσματικά στην Ανατολική Μεσόγειο αποκτώντας ένα «μακρύ και ισχυρό χέρι» στρατιωτικής παρέμβασης και επιτέλους Πολεμικό Ναυτικό Ανοικτής Θαλάσσης (Blue Water Navy). Και βέβαια πριν από όλα αυτά πρέπει να φροντίσει για την απόλυτη επιχειρησιακή διαθεσιμότητα όλων των μέσων και δυνατοτήτων που ήδη διαθέτει.

Η διπλωματία μας από την άλλη πλευρά θα πρέπει να μάθει να αξιοποιεί και όχι να απορρίπτει ή να αποκηρύσσει όλες αυτές τις στρατιωτικές δυνατότητες, γιατί είναι το μόνο όπλο που διαθέτει για να κάνει τους αντιπάλους μας, να προσέλθουν σε διαπραγματεύσεις όταν αυτό απαιτείται ή έστω να ακούσουν τις απόψεις μας για το Διεθνές Δίκαιο και την διεθνή έννομη τάξη. Παρόλο που όλοι συμφωνούμε απόλυτα ότι στον 21^ο αιώνα δεν υπάρχουν στρατιωτικές λύσεις πολιτικών διεθνών προβλημάτων, χωρίς αξιόπιστες στρατιωτικές δυνατότητες, καταλήγουμε σε διαπραγματεύσεις «με το περιστροφικό στο τραπέζι» όπου δυστυχώς επαναλαμβάνεται η ρήση των Αθηναίων στο διάλογο με τους Μήλειους ότι δηλαδή, «ο αδύναμος υφίσταται όσα του επιβάλλει η αδυναμία του». Είναι εξάλλου γνωστό και πολλές φορές διατυπωμένο σε επίσημα τουρκικά έγγραφα εθνικής τους στρατηγικής, ότι η Τουρκία επιδιώκει να αφήνει στους αντιπάλους της δύο μόνο επιλογές: να συμφωνήσουν με τα τετελεσμένα που δημιούργησε ή να αντιμετωπίσουν την μεγάλη στρατιωτική της ισχύ. Όταν αυτό είναι το *modus operandi* του αντιπάλου σου, η απόκτηση αξιόπιστων στρατιωτικών δυνατοτήτων είναι κατά τη γνώμη μου μονόδρομος για την εξασφάλιση αποτελεσματικών και ισορροπημένων διαπραγματεύσεων.

Εκτιμάται ότι έχει καταστεί σαφές στην ελληνική κοινωνία, ότι δεν θα πρέπει να επαφιόμαστε σε μία έξωθεν παροχή στρατιωτικής υποστήριξης σε μία ενδεχόμενη ελληνο-τουρκική κρίση ή σύρραξη ή έστω αμφισβήτηση των ανατολικών μας συνόρων. Ούτε το ΝΑΤΟ, στο οποίο αμφότερες οι χώρες ανήκουν ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία δεν έχει τα μέσα, πρόκειται να πράξουν κάτι τέτοιο. Οι όποιες προσδοκίες που εντέχνως καλλιεργούνται για παροχή συνδρομής σε διμερές, διακρατικό επίπεδο, θεωρώ ότι κινούνται μεταξύ αφέλειας έως και ύ-

ποπτου καθησυχασμού. Είναι ξεκάθαρο ότι σε περίπτωση κρίσης, έντασης ή σύρραξης οποιασδήποτε έκτασης ή έντασης, θα είμαστε απόλυτα μόνοι μας, με άπειρες δηλώσεις αυτοσυγκράτησης ή ίσως και καλυμμένης συμπάθειας ή και υποστήριξης από τη διεθνή και ευρωπαϊκή κοινότητα. Η επίκληση της ρήτρας αμοιβαίας αμυντικής υποστήριξης και της ρήτρας αλληλεγγύης που προβλέπονται από τις Ευρωπαϊκές συνθήκες, δεν αναμένεται να παράγουν σοβαρά και καθοριστικά αποτελέσματα. Και εδώ θα επαναλάβω την από ετών δήλωσή μου η οποία προσγείωσε ανώμαλα κάποιους αιθεροβάμονες: Δεν σχεδιάζεται ούτε επίκειται η δημιουργία ενός Ευρωστρατού ο οποίος θα προστρέξει σε βοήθεια δική μας αλλά ούτε και κανενός άλλου. Ας μην τους περιμένουμε μάταια όπως περίμεναν οι Βυζαντινοί τη βοήθεια από την Δύση το 1453. Κατ αρχήν διότι δεν υπάρχει Ευρωστρατός και κατά δεύτερον διότι κανείς δεν θα σπεύσει σε βοήθειά μας. Εμείς είμαστε τα εξωτερικά σύνορα της Ευρώπης, εμείς είμαστε οι Ευρωπαίοι ακρίτες και εμείς οφείλουμε να υπερασπιστούμε την χώρα μας και την Ευρώπη. Μόνοι μας; Αρχικά πιστεύω ναι. Όποιος περιμένει Γάλλους ή Αυστριακούς στρατιώτες να αμύνονται των ελληνικών νησιών απέναντι σε Τούρκους ή οποιουσδήποτε άλλους, επειδή αυτά είναι τα σύνορα της Ευρώπης και απειλείται το ευρωπαϊκό έδαφος, προσωπικά πιστεύω ότι αυταπατάται. Τα αντανακλαστικά της ΕΕ είναι συνήθως πολύ αργά, συχνά ανεπαρκή, αποκλειστικά πολιτικά ή οικονομικά και πολλές φορές κατόπιν εορτής.

Είναι η Ευρώπη έτοιμη να υπερασπίσει ή να προστατεύσει αποτελεσματικά τα σύνορα της στην παρούσα κατάσταση; Προσωπικά αμφιβάλλω, αλλά πιστεύω ακράδαντα ότι πρέπει να στηρίξουμε και συνεχίσουμε όλες τις προσπάθειες για να γίνει η ΕΕ ικανή να υπερασπίζεται το έδαφος, τα σύνορα, τους πολίτες και την ταυτότητα της, όσο χρόνο και όσο κόστος κι αν απαιτεί μία τέτοια προσπάθεια. Είμαι αισιόδοξος ότι η διεθνής κατάσταση θα επιβάλλουν στην ΕΕ να διαφοροποιήσει τον ρόλο και τις δυνατότητες της. Πιστεύω ότι στο απώτερο μέλλον η ΕΕ θα εξαναγκασθεί υπό την πίεση της γεωπολιτικής πραγματικότητας να δημιουργήσει τις δικές της Ένοπλες Δυνάμεις, να αποκτήσει τη Σκληρή Ισχύ που της αρμόζει και να απολαμβάνει τη στρατηγική αυτονομία που θα της επιτρέπει να υπερασπίζεται και να προωθεί τα συμφέροντά της όπως αυτή συλλογικά κρίνει απαραίτητο. Και όπου η ευρωπαϊκή πολιτική ηγεσία θα έχει την βούλη-

ση και το σθένος να αντιπαραθέσει την Σκληρή Ισχύ της απέναντι σε οποιοδήποτε απειλή κατά της ΕΕ.

Μέχρι τότε όμως, μόνοι μας θα υπερασπιστούμε τα σύνορά μας και τα συμφέροντα και την ακεραιότητα του Έθνους μας και ίσως θα είμαστε και οι πρώτοι που θα υπερασπιστούν τα ευρωπαϊκά σύνορα. Γι' αυτό το λόγο θα πρέπει να είμαστε κατάλληλα εξοπλισμένοι και ψυχικά έτοιμοι. Και ευτυχώς εμείς είμαστε και παραμένουμε προετοιμασμένοι εδώ και πάρα πολλά χρόνια. Αν όμως πράγματι θέλουμε να αποτρέψουμε σε πραγματικό χρόνο τον οποιονδήποτε αντίπαλο που μας επιβουλεύεται, θα πρέπει να σταθούμε στα πόδια μας, να τον κοιτάξουμε στα μάτια σαν ίσος προς ίσο και να του δώσουμε να καταλάβει ότι δεν θα είμαστε καθόλου εύκολος αντίπαλος, όπως συμβαίνει κάποιες χιλιάδες χρόνια τώρα. Ίσως αυτό μας εξασφαλίσει την ειρήνη.

Σας ευχαριστώ.

Ευρωπαϊκό Κέντρο Αριστείας Jean Monnet του ΕΚΠΑ
Αθήνα, 08 Ιουλίου 2020

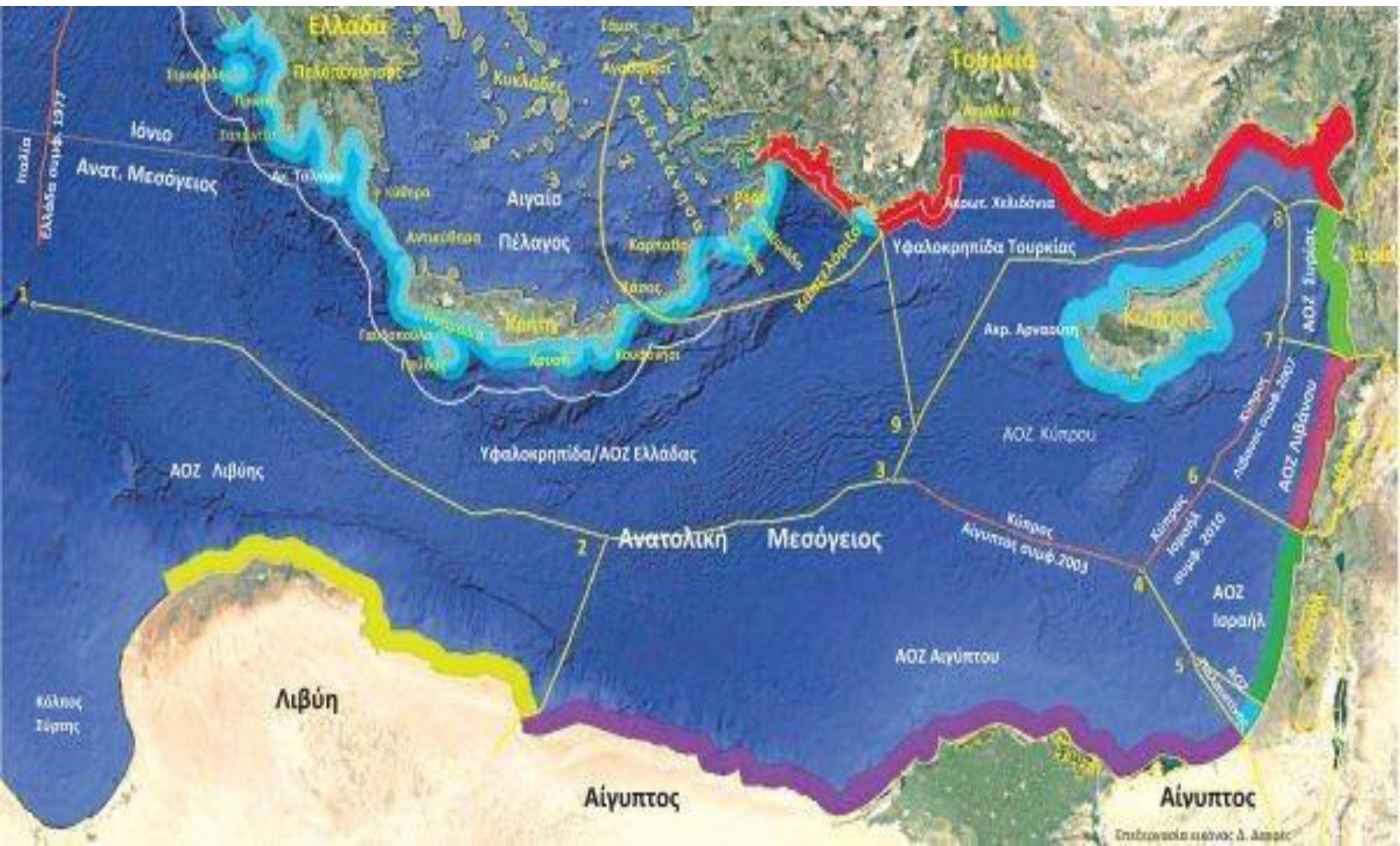
Προκλήσεις, απειλές, παραβιάσεις απέναντι στα εξωτερικά σύνορα στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο

Στρατηγός (ε.α.) Μιχαήλ Κωσταράκος
Επίτιμος Αρχηγός ΓΕΕΘΑ
Πρώην Πρόεδρος της Στρατιωτικής Επιτροπής της Ε.Ε.

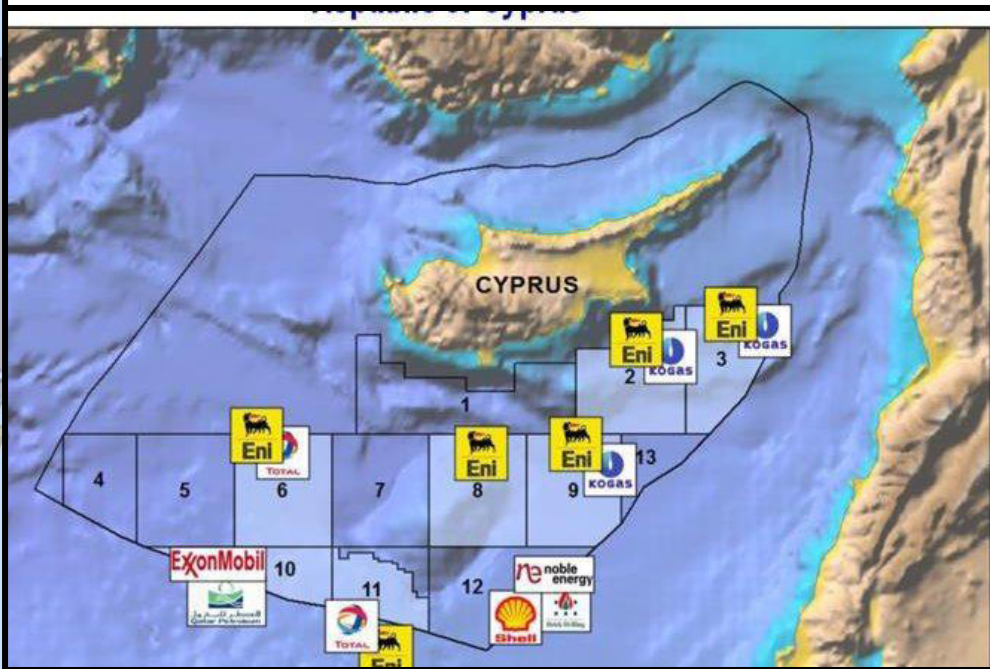

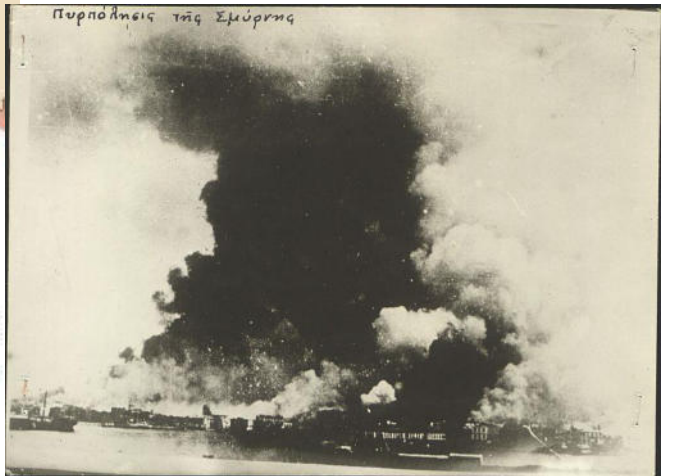
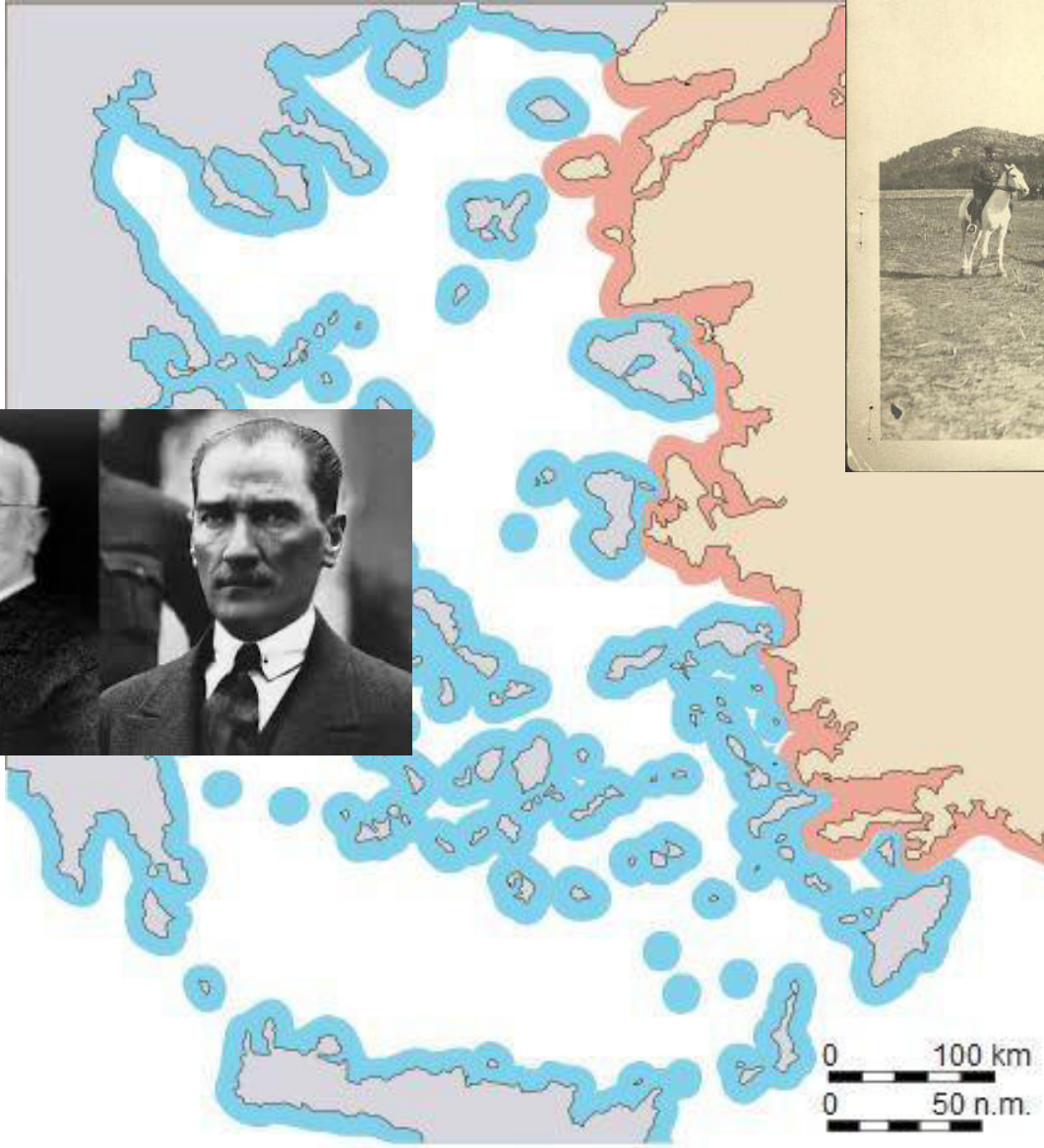
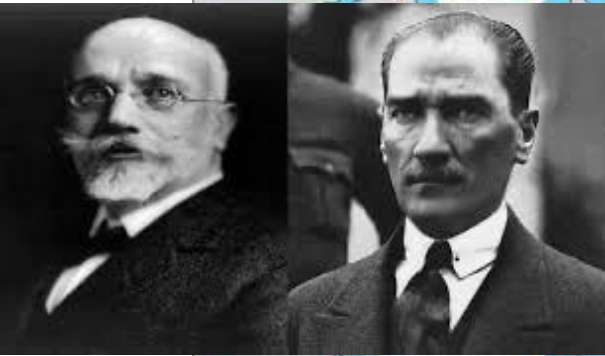
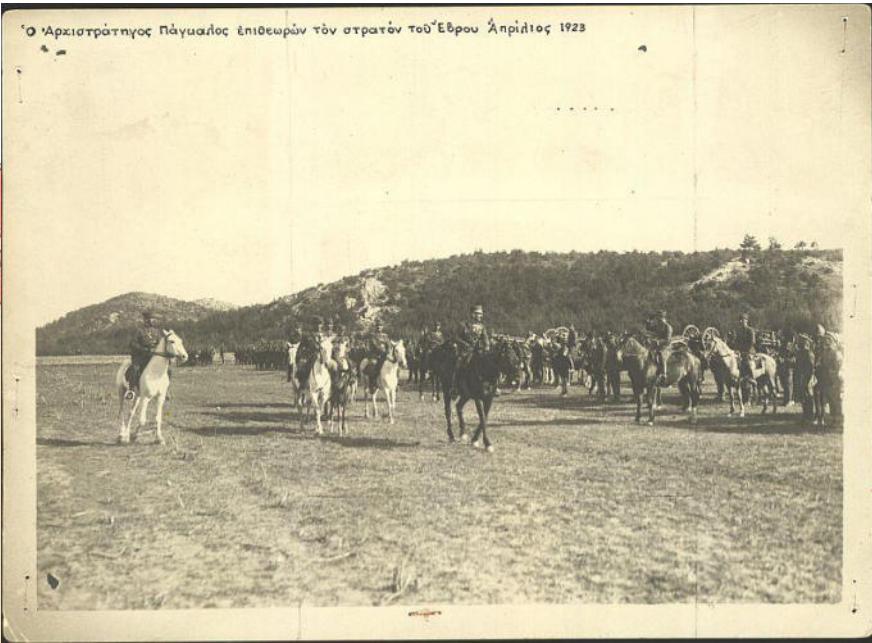
Επιβουλευτική αλιείας Δ. Δαμάσκ

Χάρτης παραχωρούμενων περιοχών για έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων

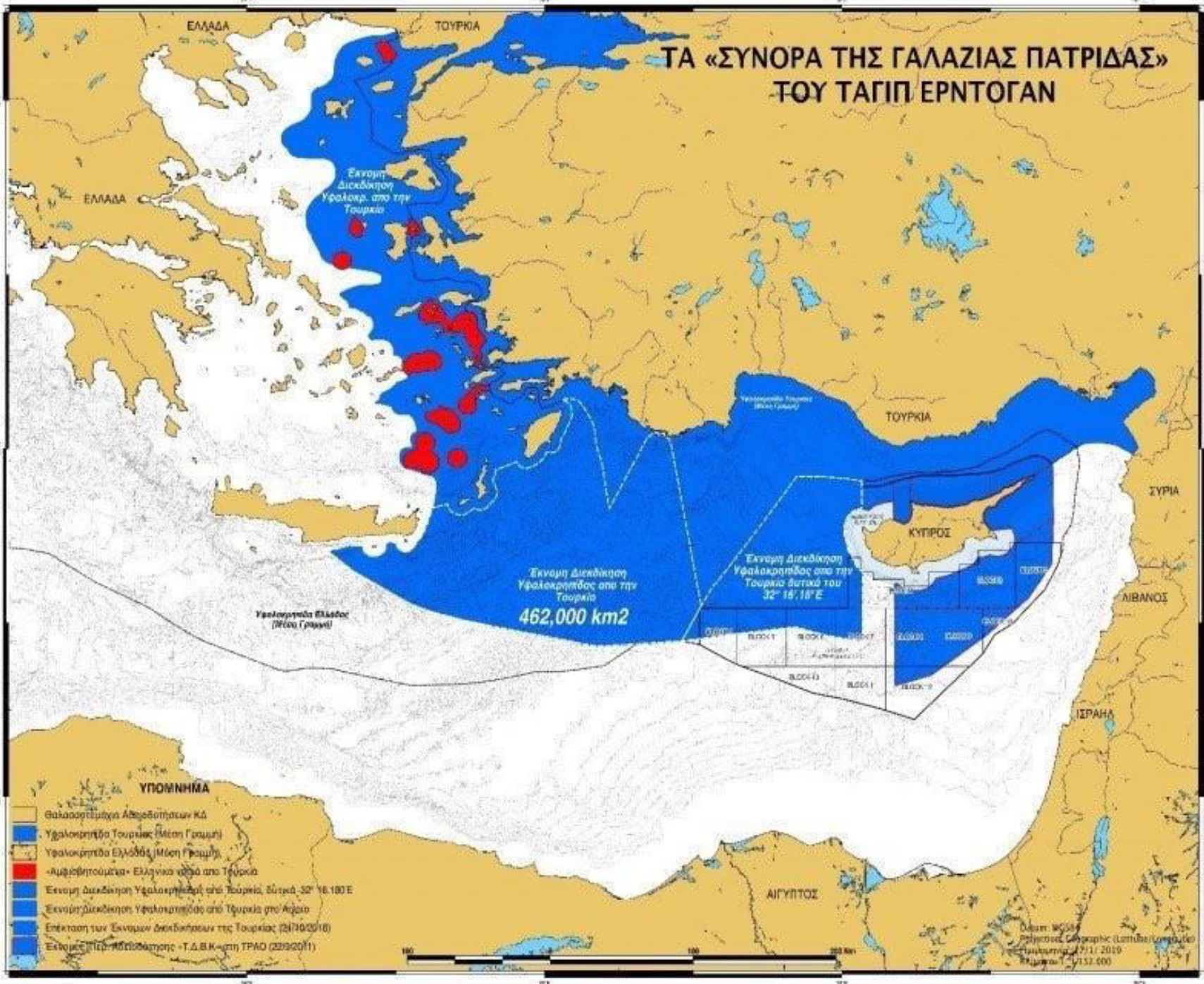
ΡΕΤΖΕΠ ΤΑΓΙΠ ΕΡΝΤΟΓΑΝ

Πολιτικό Ισλάμ = Δεν υπάρχει. Είναι «όχημα» προς τον Ισλαμισμό.

ΤΑ «ΣΥΝΟΡΑ ΤΗΣ ΓΑΛΑΖΙΑΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ» ΤΟΥ ΤΑΓΙΠ ΕΡΝΤΟΓΑΝ

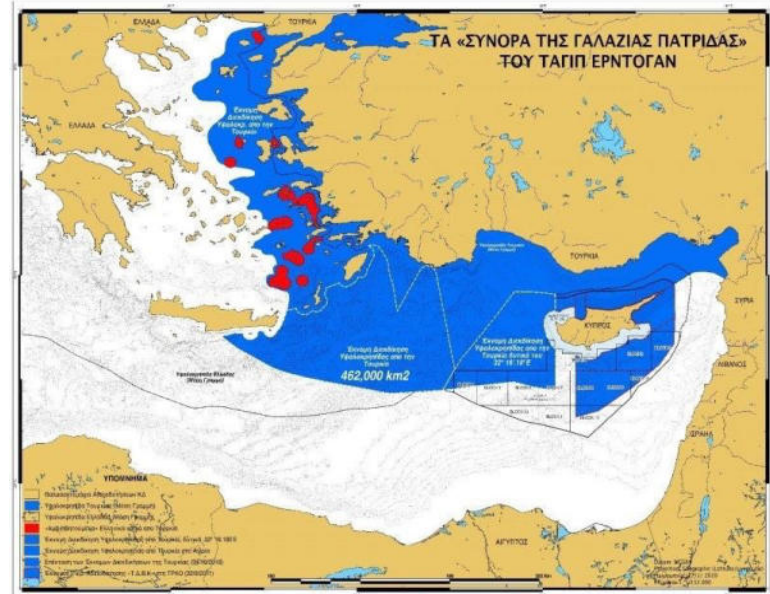

Η ΓΑΛΑΖΙΑ ΠΑΤΡΙΔΑ

Admiral Guven
Erkaya
28 Feb 97

Το αφήγημα της «Γαλάζιας Πατρίδας» είναι η περιγραφή της επιστροφής των Τούρκων:

- στη διεκδίκηση του ελέγχου των θαλασσίων γραμμών συγκοινωνιών
- στη συμμετοχή με τουρκικούς όρους στο μοίρασμα του θαλάσσιου πλούτου και
- στη δυναμική άρση του ελληνικού στρατηγικού εναγκαλισμού στο Αιγαίο.

ΤΟΥΡΚΙΚΟΣ ΕΠΕΚΤΑΤΙΣΜΟΣ – ΤΑ ΤΡΙΑ Μ

Military – Ένοπλες Δυνάμεις

Migrants – Μετανάστες

Mosques – Τζαμιά

SON DAKİKA

CANLI

BM'YE BİLDİRİLEN TÜRK YETKİ ALANI

TÜRKİYE - LİBYA SINIRI

LİBYA İLE DOĞU AKDENİZ ANLAŞMASI
BAŞKAN ERDOĞAN LİBYA ANLAŞMASININ DETAYLARINI ANLATIYOR

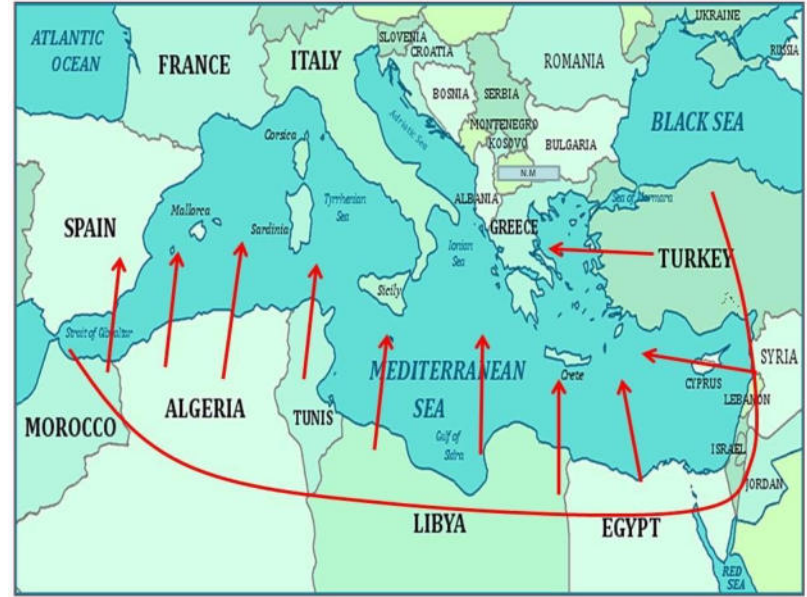
21:28 € ▲ 6.4637 **SLARINA, TÜRKİYE'YE YAPACAKLARI TURİSTİK AMAÇLI SEYAHATLERİNDE VİZE MUAFİYETİ SA**

Εντολοδόχος;

Παιχνίδι υψηλού ρίσκου!!!

EU Global Strategy

Τρεις οι Στρατηγικές Προτεραιότητες της ΕΕ :

- Αντιμετώπιση κρίσεων
- Βοήθεια σε partners
- Προστασία της Ευρώπης

Η φύλαξη των συνόρων στην ΕΕ είναι θέμα των Υπηρεσιών επιβολής του νόμου.

EU NAVFOR MED, Operation IRINI

Mission at a Glance

MANDATE AND OBJECTIVES

The **primary task** of the Operation is the **implementation of the arms embargo** imposed by the United Nations Security Council – through UN Security Council Resolution 1970 (2011) and UN Security Council Resolution 2292 (2016). By contributing to stemming the flow of weapons into Libya, the Operation will help create the conditions for a permanent ceasefire in Libya.

As secondary tasks, the Operation:

- Contributes to the implementation of UN measures to **prevent the illicit export of petroleum** from Libya through monitoring and surveillance activities, in accordance with UN Security Council Resolution 2146 (2014) and UN Security Council Resolution 2509 (2020);
- provides **capacity building and training of the Libyan Coast Guard and Navy** in law enforcement tasks at sea;
- contributes to the **disruption of the business model of human smuggling and trafficking** networks in accordance with UN Security Council Resolution 2240 (2015).

FACTS AND FIGURES

OPERATION AREA
Central Mediterranean Sea

OPERATION COMMANDER
Rear Admiral Fabio AGOSTINI (IT)

HEADQUARTERS
Rome, Italy

OPERATION BUDGET
€9.8 million

MANDATE STARTED
31 March 2020

TROOP CONTRIBUTING NATIONS
23*

MANDATE APPROVED UNTIL
31 March 2021

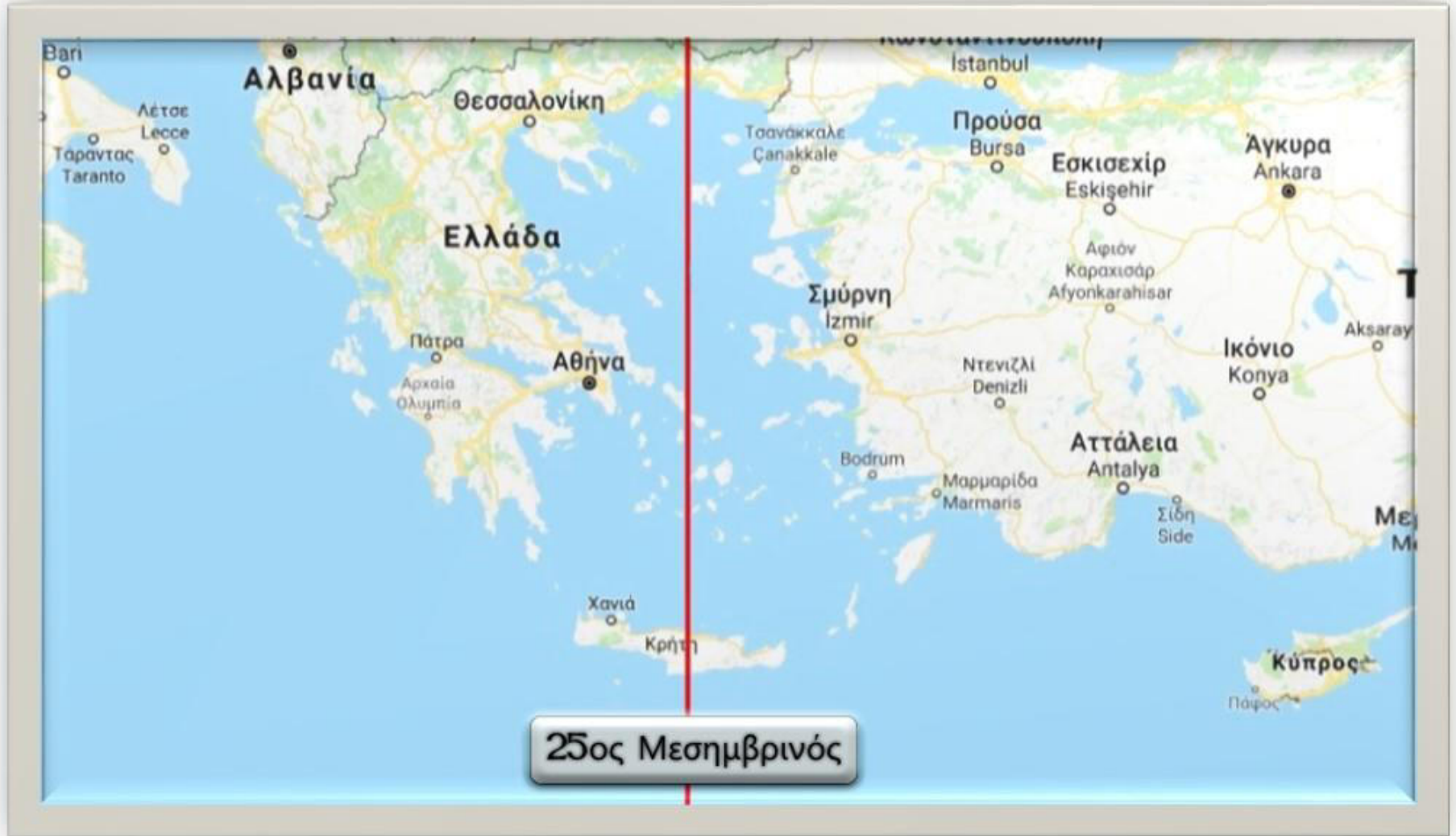

*pending national internal confirmation in certain cases

ACTION

EUNAVFOR MED IRINI draws on maritime, aerial and satellite assets.

Έτος	ΠΑΡΑΒΑΣΕΙ Σ ΚΕΚ (ΙΣΑΟ)	ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙ Σ ΕΕΧ	ΟΠΛΙΣΜΕΝ ΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜ ΟΙ	ΕΜΠΛΟΚ ΕΣ	ΥΠΕΡΠΤΗΣ Η ΕΘΝΙΚΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΦΩΝ
2010	729	1239	367	13	20	3030
2011	620	962	307	16	4	2441
2012	645	644	176	1	3	1372
2013	577	636	129	0	11	1084
2014	801	2241	145	8	14	1269
2015	826	1779	133	80	36	1384
2016	902	1671	86	68	57	1016
2017	1103	3317	257	176	39	1330
2018	1401	3705	196	128	47	1775
2019	1260	3520	248	267	50	1496

❖ Μέχρι Σεπτέμβριος 2019

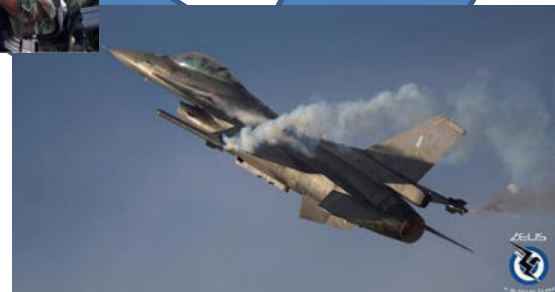

Στις περιπτώσεις που ο κατευνασμός δεν χρησιμοποιείται σαν πρόσχημα για να κερδίσει κανείς χρόνο, αποτελεί ένδειξη ανικανότητας να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά μια πολιτική απεριορίστων στόχων.

Dr. Henry Kissinger

Εθνικό Αφήγημα: «Το κράτος της θάλασσας»

Ενδεικτικός χάρτης

Εθνικό Αφήγημα:

«Το κράτος της Θάλασσας»

****

Πρέπει να αποτελεί τη βάση για:

- Την οργάνωση των ΕΔ
(προτεραιότητα σε αεροναυτικές και αεροκίνητες δυνάμεις)
- Την διάταξη των ΕΔ
(μετακίνηση Ν και ΝΑ)
- Τα εξοπλιστικά προγράμματα των ΕΔ
(Μακρύ και Ισχυρό χέρι των ΕΔ -
- ΠΝ Ανοικτής Θαλάσσης)

***« Ο ισχυρός πράττει όσα του
επιτρέπει η δύναμη του και ο
αδύναμος υφίσταται όσα του
επιβάλλει η αδυναμία του »***

*Θουκυδίδης,
«Ιστορία του Πελοποννησιακού Πολέμου»*

